

Betreft: inventarisatie
Locatie: Rozenbuurt Hoorn
Datum: 10 juni 2021
Ecoloog: 06-27564247
Steller: Peter van der Linden, ecoloog

Voor de Rozenbuurt wordt de bouw van woningen voorbereid. Onderdeel van de voorbereiding is een inventarisatie van de soorten die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming en van de effecten op beschermde natuurwaarden. Voor een goed onderzoek is helaas een lange doorlooptijd noodzakelijk; er moet in de juiste periode met voldoende inspanning en door gekwalificeerd personeel geïnventariseerd worden. Het onderzoek naar de beschermde soorten in conform de afspraken met de Omgevingsdienst afgerond. Onderstaand wordt een overzicht van de resultaten beschreven.

In de quick scan is vastgesteld dat de aanwezigheid van vleermuizen niet is uit te sluiten. Daarop is een inventarisatie uitgevoerd door derden die door het bevoegd gezag is afgewezen als onvoldoende. Daarom is door Els & Linde een plan van aanpak opgesteld (d.d. 17 september 2020) voor o.a. de vleermuizen en voorgelegd aan het bevoegd gezag. De navolgende onderzoeken zijn uitgevoerd conform het overleg met het bevoegd gezag. Tussentijds is het bevoegd gezag geïnformeerd over de voortgang en de waarnemingen.

Beschrijving

De ontwikkeling betreft de bouw van woningen op een voormalige kassencomplex van de firma Balk. Het terrein ligt al geruime tijd braak. Binnen het project worden tussen de 420 en 450 woningen gebouwd. De bouw wordt voor het grootste deel op het voormalige kassencomplex voorzien. Naast het voormalige kassencomplex ligt het zogenaamde 'landje van Mak' wat een voormalig fruittuin was. De 2 locaties wordt gescheiden door een smalle sloot en een elzensingel die beide verwijderd wordt. Verder komt er een enkele doorgang naar de achtergelegen sportvelden.

In het oriënterend onderzoek werd niet of niet correct ingegaan op de mogelijke aanwezigheid van de rugstreeppad, wezel, hermelijn, bunzing, steenuil, kerkuil en huismus. Het afdoend onderzoek naar de vleermuizen is destijds niet op een correcte wijze uitgevoerd. Met name de vliegroutes en migratieroutes langs de elzensingel en de Koewijzerd waren niet correct onderzocht. Met het voorliggend rapport is het herstel van het onderzoek afgerond en kan een conclusie worden getrokken (zie verderop in de notitie).

Het perceel ligt grotendeels braak. Een elzensingel verdeelt het perceel in twee delen: twee derde aan de zijde van de Oostergouw en een derde achter de elzensingel. Op het voorste deel is een testlocatie van de GGD gevestigd. Het terrein bestaat uit voedselrijk kruidenarm grasland. Langs de elzensingel ligt een sloot. Ook aan de randen van het perceel liggen smalle of brede sloten. Aan de oostzijde grenst het perceel aan een sportpark en aan een woonwijk. In de noordoost hoek staat een kerk.

Het natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer ligt op 2300 m. De gebieden die binnen het Natuurnetwerk Nederland vallen ligt op 2200 m. Beide liggen buiten de invloedssfeer van het werk.

Besproken en overeengekomen werkwijze

Voor de werkwijze m.b.t. het herstel van de inventarisatie zijn vooraf afspraken gemaakt met de Omgevingsdienst. Om de omissies te herstellen zijn de volgende acties ondernomen voor de soorten die potentieel aanwezig konden zijn:

Rugstreeppad - in de landelijke atlas wordt de soort aangegeven voor Hoorn (in atlasblokken), in de atlas Noord-Holland blijkt dat de rugstreeppad noordelijk is aangetroffen, op vrij grote afstand (maar net in hetzelfde atlasblok). Er is dus een kleine kans dat binnen het plangebied de rugstreeppad voorkomt; de soort is niet met absolute zekerheid uit te sluiten.

De rugstreeppad kan binnen de akker overwinteren. Daarom wordt 's avonds en 's nachts met een sterke zaklamp gezocht naar exemplaren van de rugstreeppad. Als er een exemplaar wordt aangetroffen wordt aangenomen dat de akker functioneert als overwinteringsgebied van de rugstreeppad. In het voorjaar van 2021 wordt onderzocht of er voortplanting van de rugstreeppad op het terrein (de sloot langs de elzensingel) plaats vind.

- Op 21 september 2020, 16 april 2021 en 8 juni 2021 is een inventarisatie uitgevoerd naar de rugstreeppad binnen de planlocatie Rozenbuurt te Zwaag. De monitoring is door twee ecologen van bureau Els & Linde uitgevoerd. Hiervoor is in het donker met een zaklamp het gebied lopend doorkruist zoekend naar rugstreeppadden die zich verplaatsen in het veld en langs de randen van de watergangen rond de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatie waren voldoende gunstig voor een betrouwbaar resultaat. De inventarisatie is ongeveer 30 minuten voor zonsondergang gestaakt en afgerond nadat het hele terrein tweemaal is onderzocht. Verder is in het voorjaar naar de koorzang van de rugstreeppad geluisterd.

Bunzing, hermelijn & wezel – de aanwezigheid van marters kan niet met absolute zekerheid worden uitgesloten. Het perceel is in principe een geschikt biotoop voor deze soorten.

Normaal worden de kleine marters in het voorjaar geïnventariseerd. Dan moet er per hectare vier onderzoekspunten zijn op geschikte plekken voor de marters. Een onderzoekspunt bestaat uit sporenbuizen, cameravallen of een mustela (of een combinatie). Het onderzoek vind nu buiten de optimale periode plaats, daarom is een grotere inspanning geleverd om de marters vast te stellen. Het terrein is ongeveer 10 ha – de mogelijk belangrijkste habitat is de elzensingel en de oevers van de watergangen. De onderzoekspunten worden dus langs deze elementen geplaatst. Er worden 40 onderzoekspunten geplaatst. De onderzoekspunten blijven 8 weken in het veld actief voordat ze gecontroleerd worden.

- Tussen half september/half november 2020 is gezocht naar aanwezigheid van de kleine marters. Hiervoor zijn twee soorten sporenbuizen gebruikt (geschikt voor de bunzing en geschikt voor wezel/hermelijn). Op het perceel zijn 40 buizen voor de bunzing, 40 buizen voor wezel/hermelijn en cameravallen uitgezet. Na acht weken zijn de sporenbuizen en cameravallen weer opgehaald. Hierna zijn de beelden op de camera en de prenten/sporen in de buizen gecontroleerd. De sporenbuizen en cameraval zijn geplaatst/uitgelegd op plekken waar de marters dekking of voedsel vinden.

Vleermuizen - er zijn vleermuizen aangetroffen langs de rand van het perceel. Onduidelijk is of er sprake is van een vaste vliegroute (of jachtgebied). Dat onderzoek is in 2021 afgerond. De elzensingel en vooral de Koewijzerd kunnen ook voor de seizoensmigratie worden benut (bekend is dat de ruige dwergvleermuis frequent wordt waargenomen in West-Friesland). Het onderzoek naar de seizoensmigratie is in september/oktober 2020 uitgevoerd op minimaal twee avonden. Tijdens het onderzoek wordt door drie ecologen op strategische plekken gepost en actief gezocht naar vleermuizen die langs de elzensingel of de Koewijzerd vliegen. Dit onderzoek is in het voorjaar herhaald (met eveneens twee inventarisaties).

- Op 14 september 2020, 12 oktober 2020, 16 april 2021 en 8 juni 2021 is gezocht naar vlieg- en migratieroutes van vleermuizen. De inventarisatie is een half uur voor zonsondergang gestart en gestaakt nadat er geen zicht meer was en er gedurende 15 minuten geen vleermuizen zijn gehoord.

Foeragerende vogels – in het voorjaar wordt in april-mei onderzocht of er huismussen foerageren, en gecombineerd met het vleermuisonderzoek wordt onderzocht of er uilen foerageren.

- Op 16 april 2021 en 8 juni 2021 is een inventarisatie uitgevoerd naar vogels tijdens het vleermuisonderzoek. Na een melding van broeden zwanen is deze gecontroleerd en bevestigd. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om tevens de aanwezigheid van andere vogels te controleren. Deze inventarisatie is op 16 april uitgevoerd.

Stikstof - het dichtstbijzijnde stikstofgevoelig Natura 2000-gebied is de Eilandspolder op 11 km. De stikstofberekening is uitgevoerd.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisaties zijn geen rugstreeppad, wezel, hermelijn of bunzing waargenomen. Op het terrein is een broedende knobbelswaan vastgesteld en verder zijn enkele zangvogeltjes in de elzensingel gezien. Er zijn geen vogels aangetroffen die het hele jaar beschermd zijn.

In het najaar is geconstateerd dat langs de elzensingel een aantal gewone dwergvleermuizen naar insecten jagen. Langs de vaart aan de zuidzijde is een seizoensmigratie van de ruige dwergvleermuis vastgesteld en zijn jagend en langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen (zie kaart). Op 16 april 2021 zijn langs de elzensingel enkele jagende dieren

gehoord. Langs de vaart en de bosrand zijn beduidend meer vleermuizen gehoord – uitsluitend de gewone dwergvleermuis. Langs de elzensingel betreft het tussen de 5 en 10 dieren, terwijl langs de vaart tientallen dieren jagen.

Op 8 juni 2021 is vooral langs de elzensingel en in de aangrenzende woonwijk gezocht. De migratieroute langs de vaart was immers al duidelijk. Gebleken is dat in de kerk en in een van de woningen een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is. De dieren jagen vooral naast de kerk, maar ook af en toe boven het perceel. Er is geen duidelijke vlieg-route geconstateerd. Verder zijn jagende laatvliegers en ruige dwergvleermuis gehoord en gezien.

Stikstof

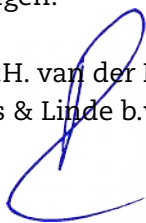
Voor de ontwikkeling van de woningen is berekend of er sprake is van een depositie op de Natura 2000-gebieden. Uit de berekening volgt dat er geen sprake is van enige verhoging, daarbij is een worst-case scenario (het gehele plan bouwen in een jaar) als uitgangspunt genomen (in de praktijk zal de bouw over 4 tot 5 jaar verspreid worden). Het dichtstbijliggende stikstofgevoelige habitat is in de Eilandspolder op ruim 10 km afstand. De berekening van de depositie is separaat uitgevoerd en ingeleverd. Er is geen effect vanwege de depositie van stikstof te verwachten.

Conclusie en advies

Langs de vaart aan de zuidzijde van het plan is een migratieroute van de ruige dwergvleermuis aanwezig. Deze migratieroute mag niet extra verlicht of geblokkeerd worden. Nabij de kerk worden jagende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) vastgesteld. Incidenteel jagen de dieren boven een deel van het perceel. De kerk, het parkje ten noorden van de kerk en de aangrenzende woonwijk mag niet meer verlicht worden dan nu het geval is. Geadviseerd wordt om in de nieuwe woonwijk enkele clusters bomen te planten of zorg te dragen voor een structuur met laanbomen. De bomen mogen niet sterk verlicht worden – het plaatsen van reguliere straatverlichting is geen probleem (amberkleurige verlichting is niet noodzakelijk).

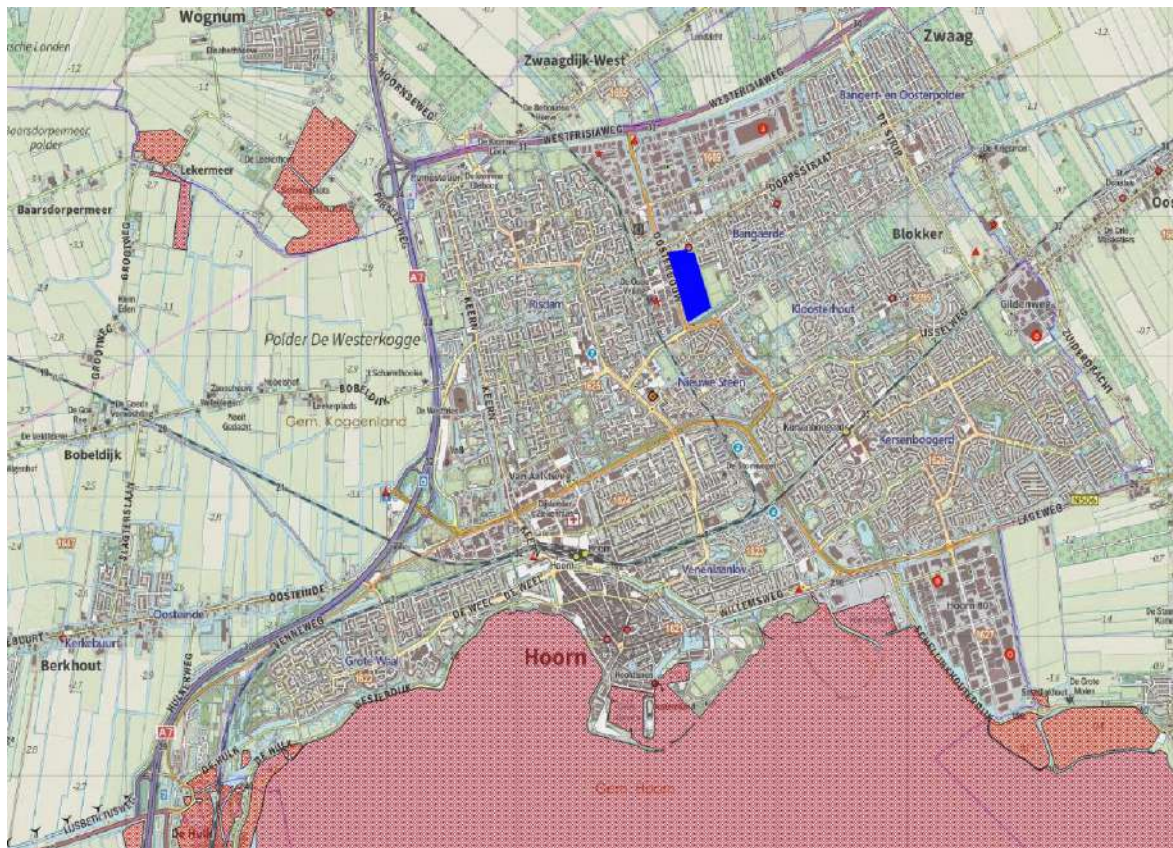
Er zijn geen belemmeringen in het kader van de Wet natuurbescherming voor de ontwikkelingen.

P.J.H. van der Linden
Els & Linde b.v.

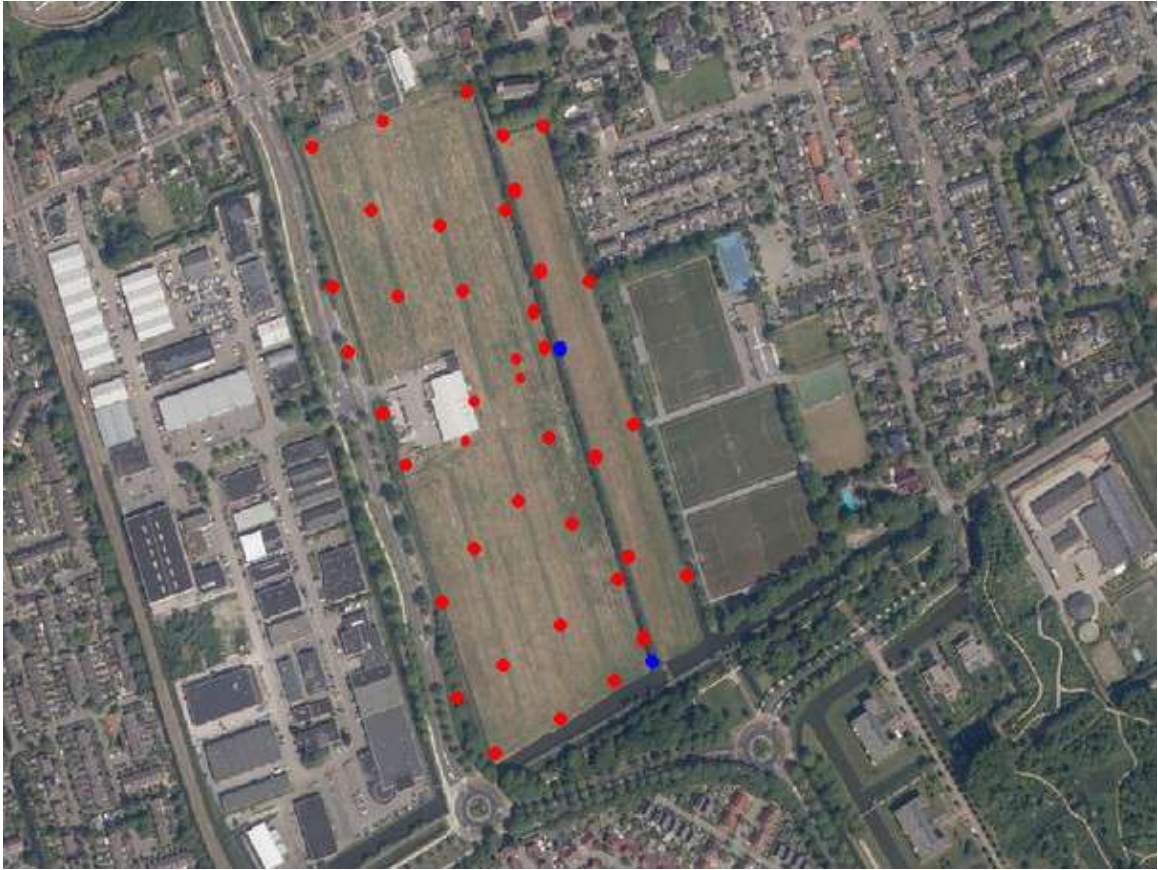

Kaart 2: ligging van het Natura 2000-gebied.

Kaart 3: ligging van het Natuurnetwerk Nederland.

Kaart 4: locaties waar de sporenbuizen (rood) en de cameraval (blauw) zijn uitgezet.

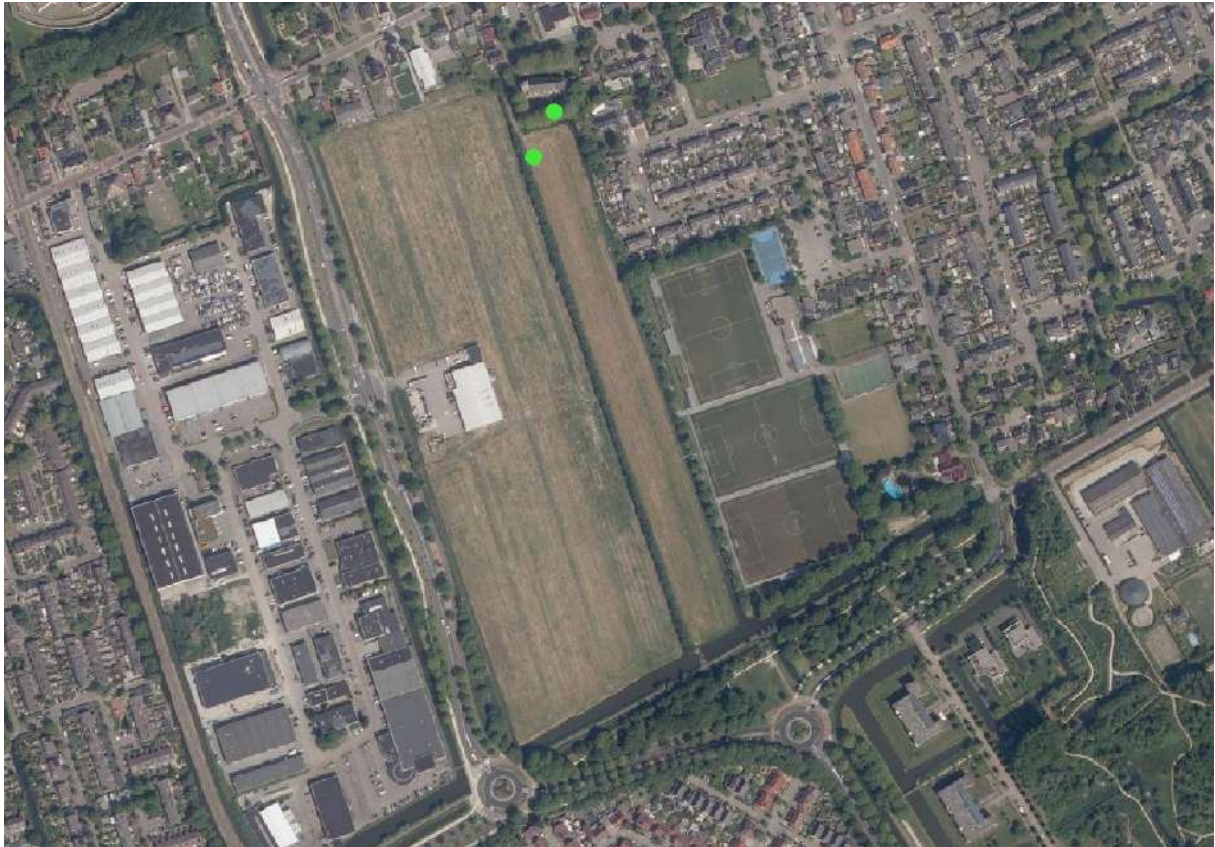
Kaart 5: Waarnemingen van de gewone dwergvleermuis in het najaar.

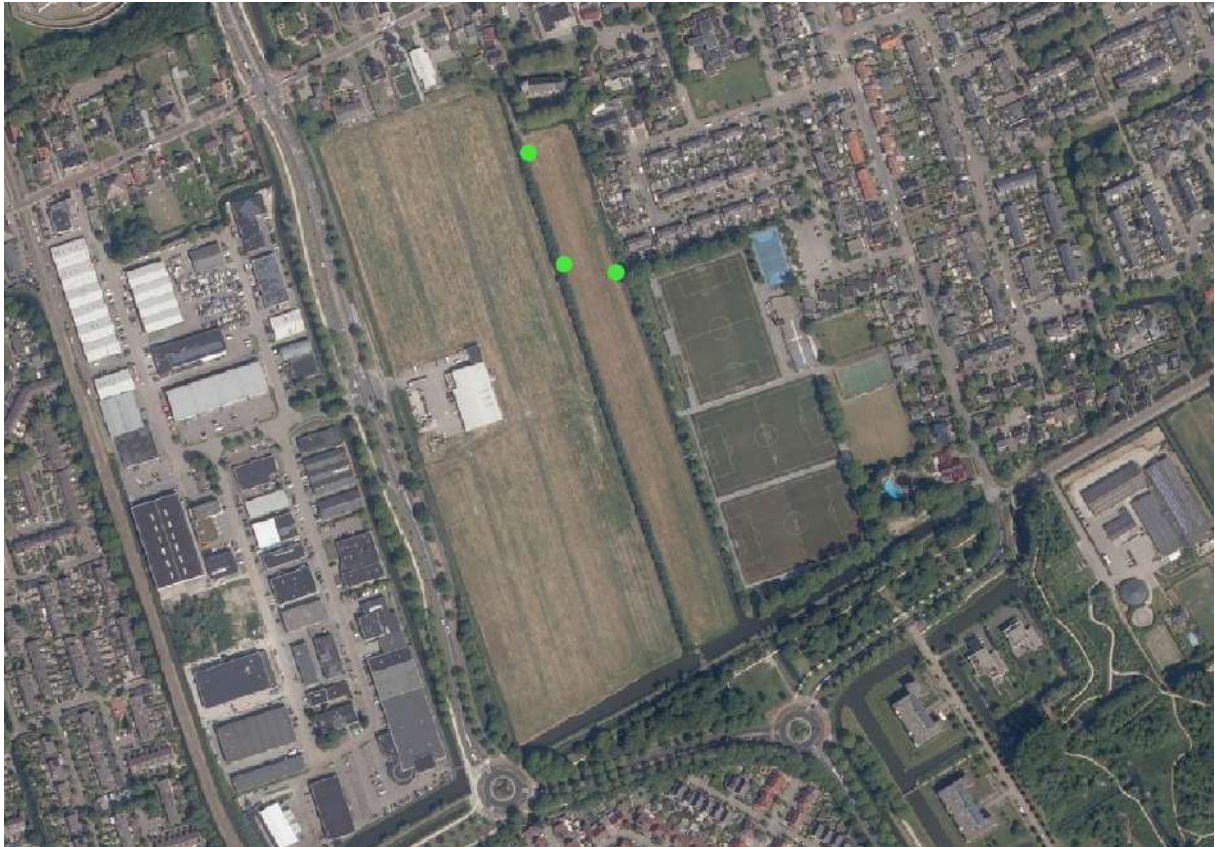
Kaart 6. Migratieroute van de ruige dwergvleermuis (dikke pijl) in het najaar en de locatie waar op het perceel jagende gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen worden waargenomen.

Kaart 7. waarnemingen van de gewone dwergvleermuis in het voorjaar. De sterren geven de locatie van de verblijven aan, de stippen zijn jagende dieren.

Kaart 8: jagende ruige dwergvleermuis in het voorjaar.

Kaart 9: Jagende laatvlieger in het voorjaar.